

เทพทวี โชควศิน : แนวคิดเชิงปฏิบัตินิยมว่าด้วยการทำให้เป็นปัจเจกในความคิดหลังอภิปรัชญา.

(A PRAGMATIC CONCEPTION OF INDIVIDUATION IN POSTMETAPHYSICAL THINKING)

อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร.โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์, 126 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้เสนอการอ้างเหตุผลเพื่อค้นหาแนวคิดเชิงปฏิบัตินิยมในการอธิบายหลักการว่าด้วยการทำให้เป็นปัจเจกในความคิดหลังอภิปรัชญา เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความย้อนแย้งที่เป็นปฏิทรรศน์จากการใช้การคิดแบบอภิปรัชญา และเพื่อชี้ว่าการทำให้เป็นปัจเจกควรจะมีมิติของการอธิบายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของมนุษย์ จากการวิจัย พบว่าฮาเบอร์มาสได้ชี้ให้เห็นปฏิทรรศน์ในประวัติอภิปรัชญาว่าไม่สามารถอธิบายได้โดยตรงต่อปัจเจกภาพ โดยต้องนำสามัญลักษณะมาอธิบายโดยอ้อม การแก้ไขจุดผิดพลาดในปรัชญาว่าด้วยภาวะอัตวิสัยนั้น ฮาเบอร์มาสได้พัฒนาสิ่งที่เรียกว่า 'อัตวิสัยร่วม' เข้ามาแทนเพื่ออธิบายปัจเจกภาพของปัจเจกบุคคลว่าหมายถึงความเป็นเอกและการไม่สามารถแทนที่ได้ในการกระทำเชิงการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม พบว่าวิธีอธิบายของฮาเบอร์มาสมีความสับสนระหว่างประเด็นเรื่องการควบคุมตนเองและปัจเจกภาพ ผู้วิจัยจึงศึกษาปรากฏการณ์วิทยาแบบไฮเดกเกอร์ที่เริ่มด้วยการหรือสร้างใหม่ต่อประวัติของภาวะและภาวะอัตวิสัย รวมทั้งการเสนอความเข้าใจใหม่ต่อความจริงว่าเป็นการเปิดเผยเช่นที่เห็นได้จากสารัตถะในเทคโนโลยีสมัยใหม่ พบว่าไฮเดกเกอร์ใช้บทวิเคราะห์เครื่องมือเป็นหลักการอธิบายปัจเจกภาพของปัจเจกวัตถุ และใช้ดาไซน์อธิบายปัจเจกภาพของปัจเจกบุคคล อย่างไรก็ตาม พบว่าแนวคิดแบบไฮเดกเกอร์ยังไม่ได้มีจุดยืนในปรัชญาแบบปฏิบัตินิยมได้เท่าที่ควร

ผู้วิจัยจึงศึกษาการตีความปรากฏการณ์วิทยาของไฮเดกเกอร์ในแบบอุปกรณปฏิบัติการ ซึ่งพบว่า เป็นปรัชญาปฏิบัตินิยมได้ จนสุดท้ายนำมาสู่ข้อวิเคราะห์ของผู้วิจัยคือ หากจะไม่เกิดปัญหาปฏิทรรศน์อีกต่อไป ประเด็นว่าด้วยปัจเจกภาพและการทำให้เป็นปัจเจกควรจะอธิบายในรูปแบบของคุณค่าเชิงอุปกรณในระบบปฏิบัติงาน โดยเสนอแบบจำลองการอธิบายจากตัวอย่างของอุปกรณการสื่อสารในเทคโนโลยีสมัยใหม่คือโทรศัพท์ติดตามตัว และชี้ว่าเป็นแหล่งของ 'ปัจเจกภาพแบบติดตามตัว' เพื่ออธิบายต่อประเด็นเหล่านั้นได้โดยไม่เกิดปัญหาปฏิทรรศน์

KEY WORD: INDIVIDUATION (PHILOSOPHY) / PRAGMATISM / POSTMETAPHYSICAL THINKING

THEPTAWEE CHOKVASIN : A PRAGMATIC CONCEPTION OF INDIVIDUATION IN
POSTMETAPHYSICAL THINKING. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SORAJ HONGLADAROM,
Ph.D. 126 pp.

This dissertation offers an argument for a pragmatic conception of individuation in postmetaphysical thinking to avoid ironical difficulty of paradox stemmed from metaphysical thinking, and to point out the significance of topic on individuation involved with human working. From the research, I find that Habermas recognizes history of metaphysics as source of the paradoxical ineffability of individuality, and some generalizations are used instead. To correct some errors in philosophy of subjectivity, Habermas develops 'intersubjectivity' to explain the notion of individual person as uniqueness and irreplaceability in communicative action. However, Habermas is considered confusing explaining individuality with autonomy, so I turn to Heideggerian phenomenology. Heidegger proposes a deconstruction in history of Being and subjectivity, as well as a new conception of truth as revealing from the essence of modern technology. Heidegger uses tool analysis to explain the individuality of individual object, and Dasein to explain individual person. Nonetheless, Heideggerian standpoint is considered not pragmatic enough.

I find later that Ihde's phenomenology of instrumentation is considered pragmatic. Finally, I reach a new analysis of my own. I argue that to avoid the paradox the topic on individuality and individuation should be considered as instrumental value in working system. I propose an explanatory model considered from hi-tech communication device, the mobile phone, and argue that it is the source of 'mobile individuality' which is to explain individuality and individuation without any difficulty from the paradox.